

О. Л. Файнштейн

Енергосталь

«ЕНЕРГОСТАЛЬ» Український державний науково-технічний центр з технології та обладнання, обробки металів, захисту навколишнього середовища та використання вторинних ресурсів для металургії та машинобудування (УкрДНТЦ «Енергосталь») – головна організація з питань науково-технічного забезпечення гірничо-металургійної галузі. Підпорядкований Міністерству промислової політики України. Розташований у Харкові. Заснований 2001 на базі НДПІ «Енергосталь» (до 1967 – наукова частина НДПІ металургійної промисловості «Діпросталь»; 1967–86 – Всесоюзний науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут з очищення технологічних газів, стічних вод і використання вторинних енергетичних ресурсів підприємств чорної металургії, ВНДПІ Чорметенергоочистка; 1986–92 – НВО «Енергосталь»; нині проектний інститут «Енергосталь» та НДІ «Енергосталь») та Український науково-дослідний проектно-конструкторський технологічний інститут «Металургмаш» (створений 2000). Від 2004 у складі науково-технічного центру функціонують [«Діпросталь» Науково-дослідний проектний інститут металургійної промисловості та Металів Український науково-дослідний інститут](#) (УкрНДІМет, від 1997 при ньому діє випробувальний центр; обидва інститути створені 1928). Серед інших відокремлених структурних підрозділів – проектний інститут «Промагропроект», науково-технічний та виробничий комплекс «Енергосталь», Донецька філія. Є представництво у Москві.

Основні напрями діяльності:

- комплексне проектування промислових підприємств; наукові дослідження в галузі металургійних технологій, промислової екології, ресурсо- і енергозбереження;
- створення нових та реконструкція наявних промислових підприємств (комплексний інжиніринг – постачання та освоєння устаткування);
- конструкторські розроблення;

- створення та промислове освоєння сучасних технологій, виробів і устаткування у сферах ресурсо- і енергозбереження, захисту повітряного та водного басейнів, знешкодження і утилізації відходів;
- випробування й вимірювання, сертифікація та стандартизація;
- екологічний моніторинг;
- реалізація положень Кіотського протоколу на підприємствах базових галузей промисловості України.

Тут створено та освоєно вперше у вітчизняній і світовій практиці:

- технологію безперервного розливу сталі на машинах радіального типу; високоефективну систему випарного охолодження металургійних агрегатів;
- установку вдування пиловугільного палива в горно доменних печей;
- вперше у колишньому СРСР – потужні феросплавні та ломоперероблювальні підгалузі чорної металургії; блюмінги та аглофабрики;
- технологію виробництва рейок високої експлуатаційної надійності;
- унікальне устаткування для виробництва економічних гнутих профілів прокату;
- систему замкнутого (безстокового) зворотного водопостачання промислових підприємств;
- устаткування для утилізації горючих промислових і побутових відходів, непридатних до використання отрутохімікатів і лікарських засобів;
- системи уловлювання та очищення технологічних газів.

Розроблення науково-технічного центру реалізовано на низці підприємств гірничо-металургійного комплексу, машинобудування, енергетики, транспорту, хімічної промисловості в РФ, країнах СНД, Європи, Америки, Азії та Африки. Найактуальніші роботи відзначено 2-ма Ленінськими преміями, 7-ма Державними преміями СРСР, 17-ма Преміями Ради Міністрів СРСР, 2-ма Державними преміями України у галузі науки і техніки. УкрДНТЦ «Енергосталь» видає науково-виробничий журнал [«Экология и промышленность»](#), щорічно проводить Міжнародну науково-практичну конференцію «Екологія та здоров'я людини. Охорона повітряного та водного басейнів. Утилізація відходів» (м. Щолкіно, АР Крим). Кількість працівників (2009) – 1250 осіб, з них 7 – докторів наук, 36 – кандидатів наук, 105 – наукових співробітників, 970 – інженерно-технічних співробітників. Серед провідних фахівців – [С. Андоньєв](#) (перший директор ВДПІЧорметенергоочистка), *П. Мухачев* (перший директор УкрНДІМет), *Д. Сталінський* (генеральний директор УкрДНТЦ «Енергосталь»).

Бібліографічний опис:

Енергосталь / О. Л. Файнштейн// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-17900>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).